

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 4219
Tarih: 01.11.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de küresel rekabet anlayışı çerçevesinde uygulanan ekonomi ve istihdam politikaları sonucu ağırlaşan güvencesiz çalışma koşullarının sebeplerinin araştırılması ve çok yüksek seviyede olan işsizlikle mücadele için uygulanması gereken programların tespiti amacıyla Anayasanın 98. İktüzüğün 104. ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Ayla AKAT ATA

Batman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye bağlamında işsizlik en önemli sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. 2000-2001 dönemindeki küresel kriz sonrasında hızla artan işsizlik oranları, AKP hükümeti boyunca iki haneli olmaya devam etmiş ve 1990'lı yıllardaki rakamların 2 katını aşmıştır. Türkiye açısından kronik bir kriz haline gelen işsizlik gerçeği, sorunun yalnızca görünen kısmıyla ilgilenererek halledilememektedir. TÜİK tarafından açıklanan 2000-2011 Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri'ne göre 2000 yılında % 6,5 olan işsizlik oranı 2005 yılında % 10,7'ye ulaşmış, 2008'den 2011'e kadar da sırasıyla 11, 14,1 ve 9,8 olacak şekilde yüksek oranlarda kalmıştır. Bu rakamların umutsuzluk veya başka bir nedenle son 3 aydır iş arama kanallarını kullanmayan ve da bu nedenle işsiz sayılmayanların hariç tutularak elde edildiği düşünüldüğünde istihdam sorununun gerçek boyutlarının dehşet verici ölçüde olduğu görülmektedir.

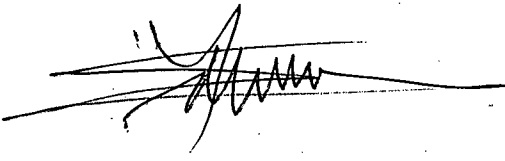
Gittikçe yaygınlaşan kuralsız, esnek ve güvencesiz çalışma modelleri, yarı zamanlı veya kısmi süreli çalışma ve taşeronlaşma hem emek piyasasına dahil olabilen kişilerin insanlık onuruna yaraşmayan biçimlerde çalışmasını mecbur bırakmakta, hem de bu tarz çalışma modellerinin yaygınlığı üzerinden işsizlikle mücadele ediliyor görüntüsü verilmektedir. Oysaki mevcut koşullar işçi ve emekçilerin düşük ücretle, uzun saatlerle çalıştırılması, sosyal güvenceden mahrum bırakılmaları, her an işten atılma tehdidiyle karşı karşıya olmaları ve pek çok sektörde iş cinayetlerinin yaygınlaşması ve göz ardı edilmesi anlamına gelmektedir.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü'nün (DİSK-AR) TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü Anketi Temmuz 2013 dönem sonuçlarını değerlendirdiği rapora göre Temmuz ayı itibariyle işsiz sayısı 4 milyon 894 bine ulaşmıştır. TÜİK raporuna göre işsizlik oranı %9,3 görünürken DİSK-AR bu oranın 3 aydır iş arama kanallarını kullanmayan ve bu nedenle işsiz sayılmayanlar dahil edildiğinde %15,79 olduğunu belirtmiştir. Bunlara ek olarak, umudu kesik olduğu için ya da diğer nedenlerle son 3 aydır iş aramayıp çalışmaya hazır olanlarla birlikte işsizlik bir önceki yıla göre 544 bin kişi artmıştır. Rapora göre açığa çıkan bir başka önemli veriyse güvencesiz çalışmayla ilgilidir. 2008 Temmuz dönemine göre geçici bir işte çalışanların sayısının %32,5 oranında arttığı görülmektedir.

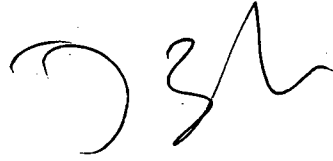
Bahsi geçen istatistiksel verilere ek olarak, Türkiye'deki işsizlerin önemli bir kısmının kadınlar ve gençler olduğu bilinmektedir. Resmi verilere göre % 10.8 oranında görünen kadın işsizliği DİSK-AR'ın geniş tanımlı işsizlik hesaplamasına göre %22'dir. Gençler içinse bu rakam %26'ya varmaktadır. Küresel neoliberal politikaların Türkiye'deki uygulayıcısı olan AKP'nin kadınları ucuz ve yedek işgücü olarak gören anlayışının doğurabileceği toplumsal sonuçlar bu sayısal verilere bakarak da anlaşılmaktadır. Yine DİSK-AR'ın raporuna göre kadınların işgücüne katılım talebi arttığı halde işsizlik sorunu bunun önünde engel oluşturmaktadır. Geniş tanımlı işsizlik verileri ele alındığında çalışma hayatına yeni katılmak isteyen kadınların %58'inin iş bulamadığı ya da umutsuzluk veya diğer nedenlerle iş aramaktan vazgeçtiği için işgücü piyasalarının dışında kaldığı görülmektedir. Kadınların işgücüne katılamamasının önündeki engellerin bir kısmı kültürel ve toplumsal kodlar olmakla beraber, yasal güvencenin olmayışı da kadınları dezavantajlı bir konuma getirmektedir.

Çalışma hakkı, temel bir insan hakkıdır ve devletler bu hakkın korunup hayata geçirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla benimsenen istihdam politikaları “insanca çalışma ve yaşam koşulları sağlayan, sendikal haklar ve sosyal güvencelerle donatılmış düzenli iş” olanaklarını oluşturabilmeyi amaçlamalıdır. Oysa 2012 yılının Şubat ayında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından taraflara sunulan “Ulusal İstihdam Stratejisi Taslağı (2012-2013)” adlı belge emek piyasasının esnekleştirilmesi üzerine kurulmuştur ve geçici iş sözleşmesi, kıdem tazminatının kaldırılması, taşeronlaşma gibi başlıklar üzerinden hazırlanan bu program işsizlik sorununu daha da derinleştirmeye devam edecektir.

Emekçilerin haklarının gasp edilip “modern köle” haline getirildiği ve işsizliğin çok yüksek boyutlarda olduğu bir toplumsal sistemde herkes için eşit, güvenceli, onurlu iş koşullarının sağlanması, atılması gereken en acil adımlardan biridir. Bu bağlamda, iş gücü ve istihdam alanındaki güvencesizliğin sebeplerinin araştırılarak işsizlik sorunuyla mücadele etmek için alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

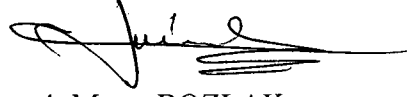

1. Pervin BULDAN
BDP İğdır Milletvekili

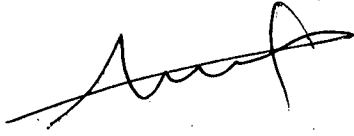
2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

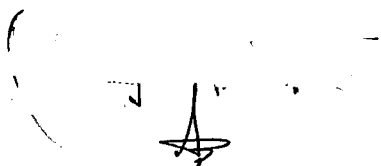

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

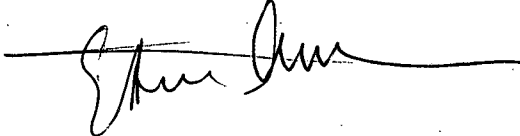
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

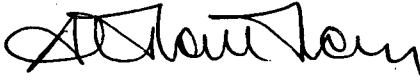

8. Hüsamettin ZENDERLIOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

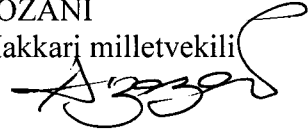
9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

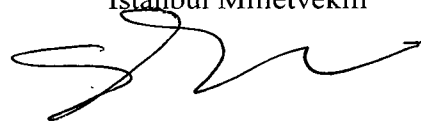
12. Adil ZOZANİ
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
İstanbul Milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

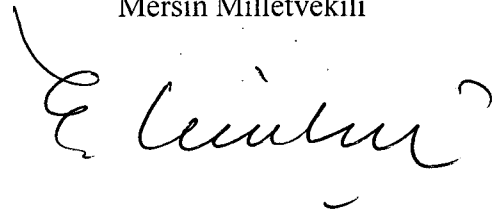
16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

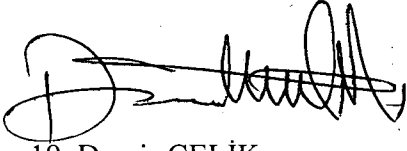

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

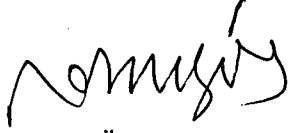

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
Mersin Milletvekili

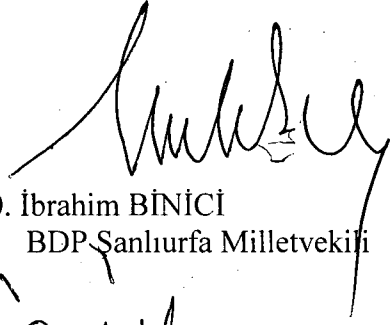

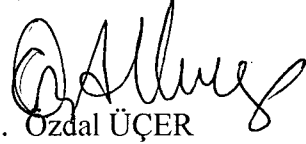
19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili